

Міністерство освіти і науки України
Державний навчальний заклад
«Міжрегіональне вище професійне училище
з поліграфії та інформаційних технологій»
Міжнародний жіночий правозахисний центр
«Ла Страда-Україна»

МЕТОДИЧНИЙ БЮЛЕТЕНЬ Медіація в ПТНЗ: досвід, що базується на позитивному спілкуванні

*у рамках проекту «Розбудова миру,
профілактика і розв'язання конфлікту
з використанням медіації в групах та громадах,
які постраждали від конфлікту, особливо
серед жінок та дівчат ВПО»*

за підтримки Посольства Великої Британії в Україні

2016, м. Дніпропетровськ

Загальна редакція:

Юденкова О.П., к. пед. наук, заступник директора з НМР ДНЗ «МВПУПІТ»

Упорядники:

Казарінова Ю.В., Гончарова І.П., Лебідь Л.О.

**Медіація в ПТНЗ: досвід, що базується на позитивному спілкуванні.
– Дніпропетровськ: Друкарня ДНЗ «МВПУПІТ», – 2016. – 48 с.**

Видання цього бюлетеню стало можливим завдяки фінансовій підтримці Посольства Великої Британії в Україні у рамках проекту «Розбудова миру, профілактика і розв’язання конфлікту з використанням медіації в групах та громадах, які постраждали від конфлікту, особливо серед жінок та дівчат ВПО», який виконує Міжнародний жіночий правозахисний центр «Ла Страда-Україна». Погляди, висловлені у цьому бюлетені, належать авторам і можуть не збігатися з офіційною позицією Уряду Великої Британії.

© МЖПЦ «Ла Страда-Україна», 2016

© ДНЗ «МВПУПІТ», 2016

*Адреса ДНЗ «МВПУПІТ»:
49038, вул. Князя Ярослава Мудрого, 56, м. Дніпропетровськ,
e-mail: myrupit-uch.chast@ua.fm
www.center-polygraph.org.ua*

ЗМІСТ

Вступне слово:	
Медіація в ПТНЗ: досвід, що базується на позитивному спілкуванні.....	4
Центр медіації в ПТНЗ як інструмент соціально-психологічної та педагогічної підтримки молоді.....	6
Поняття медіації, медіатора, характерних особливостей та етапів проведення у ДНЗ «МВПУПТ».....	11
Складні життєві ситуації і особливості поведінки молоді ПТНЗ при виникненні негативних ситуацій.....	14
Програма підтримки молоді у складних життєвих ситуаціях та зниження прояву деструктивних форм вирішення конфліктів у навчальному середовищі.....	18
Коло тематичне на тему «Конфлікти і їх ефективне взаємовигідне рішення конфліктів – міф чи реальність?».....	20
Коло тематичне на тему миру та миротворчості «Я - миротворець».....	21
Практичне застосування програми з учнями ДНЗ «МВПУПТ» та її ефективність.....	22
Як це буває?.....	24
Впровадження технології медіації у супровід виробничої практики учнів профтехучилища.....	25
Мотиваційні аспекти професійної освіти (із досвіду роботи ДНЗ «МВПУПТ»).....	28
Тривожність в психолого-педагогічному портреті учня ПТНЗ.....	31
Психолого-педагогічне забезпечення інноваційної діяльності в ПТНЗ за підтримки центру медіації.....	34
Перспективи запровадження медіації як інструменту зміни моделі попередження конфліктів у навчально-виробничому середовищі ПТНЗ Дніпропетровської області.....	38
Додатки.....	41

ВСТУПНЕ СЛОВО

Медіація в ПТНЗ: досвід, що базується на позитивному спілкуванні

Медіація (англ. mediation – посередництво) – вид альтернативного врегулювання спорів, метод вирішення конфліктів із залученням посередника (медіатора). Проте, більшість педагогічних працівників ПТНЗ мало знають, що стоїть за цим терміном. Про досвід впровадження медіації у Міжрегіональному вищому професійному училищі з поліграфії та інформаційних технологій піде мова в матеріалах бюлетеня.

Сьогодні, коли в ПТНЗ України більша частина учнівської молоді знаходиться у складних життєвих обставинах, усі педагогічні працівники навчальних закладів мають володіти методом медіації, бо саме вони є представниками при наданні як професійної послуги так і послуги соціально-орієнтованого характеру, пов'язаної із взаємодією з різними людьми, суб'єктами навчального процесу (учнями, батьками, роботодавцями), тобто заздалегідь з прогнозованим конфліктним середовищем. Сучасний викладач чи то майстер виробничого навчання повинен уміти знаходити саме рушійні мотиви, що призвели до конфлікту.

З досвіду роботи освітян відомо, що найбільш вживаним способом вирішення конфліктів є запрошення батьків учнів до адміністрації, на штаб профілактики тощо, але ці заходи не дають ефективних наслідків, на жаль конфлікти не вирішуються, а тільки «заморожуються» на певний час. Тому актуальним для ПТНЗ є навчання методу медіації не тільки педагогів, а й активних та позитивно налаштованих на таку діяльність учнів, які зможуть створити в колективах «групи рівних» і сприятимуть залагодженню конфлікту ще на стадії його зародження. Для таких учнів це також самореалізація зі знаком «я можу, я зробив світ добрішим».

Головна мета медіації в ПТНЗ – створити для учнів соціально-вразливої категорії безпечний простір, прививати вірні життє-

ві принципи. Завдання навчального закладу (Центру медіації ДНЗ «МВПУПТ») – навчити усіх учасників навчально-виховного процесу не тільки основам медіативного підходу, як інструменту нормальної людської взаємодії, а й засадам контрольованого, свідомого, позитивного спілкування. Позиція навчального закладу полягає в тому, щоб викладачі ПТНЗ не тільки використовували цей метод як інструмент для вирішення конфліктів, а й сприяли б «просуванню» його як прогресивного способу спілкування. Фактично мова йде про створення в суспільстві менталітету співробітництва в цілому, а також збереження професійної компетентності викладача ПТНЗ зокрема, однією зі складових є саме «конфліктна» компетентність.

Даний бюлетень буде корисним не тільки педагогічним працівникам ПТНЗ, а й представникам адміністрації, бо весь персонал навчального закладу має бути досконало повідомленим про те, як буде впроваджуватися медіація в навчально-виховний процес, сприяти роботі медіаторів, не чинити протидій. Рекомендується залучати батьківські комітети до співпраці із тими групами учнів, в яких планується формування «груп рівних».

Таким чином, соціум ПТНЗ, побудований на позитивному спілкуванні, має стати оптимальним середовищем становлення особистості. Сподіваємося, що запропоновані матеріали бюлетеня стануть у нагоді для усіх навчальних закладів-новаторів, що забажають апробувати методику медіації в своєму навчальному закладі.

*Володимир Макаров,
директор Міжрегіонального вищого професійного
училища з поліграфії та інформаційних технологій*

ЦЕНТР МЕДІАЦІЇ В ПТНЗ ЯК ІНСТРУМЕНТ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ ТА ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДТРИМКИ МОЛОДІ

Здатність особистості адаптуватися до соціального середовища є однією із заporук її успішного входження в колектив, а як наслідок – внутрішнього комфорту, адже завданням освіти на сучасному етапі є формування такої особистості, яка буде впевнено почуватися у будь-якому колективі, вірити у власні можливості, знаходити спільну мову з різними людьми. Саме тому так важливо приділяти багато уваги питанню соціальної адаптації особистості на початку її навчання у центрі. Слід зрозуміти, що для учнів ПТНЗ це не лише зміна навчального закладу, а перш за все – зміна соціального статусу: перехід від дитинства до дорослого життя. А доросле життя вимагає досвідченості, відповідальності за свої вчинки, уміння спілкуватися з різними людьми. Щодо спілкування, то саме на цьому етапі найчастіше виникають проблеми, адже сучасні підлітки часто не можуть знайти спільної мови із однолітками та дорослими. Причин цього можна назвати безліч.

Саме на вирішення різнорівневих психологічних проблем, конфліктів у молодіжному середовищі в ДНЗ «Міжрегіональне вище професійне училище з поліграфії та інформаційних технологій» укладено угоду про спільну діяльність з Міжнародним жіночим правозахисним центром «Ла Страда-Україна». Предметом спільної діяльності є проведення заходів з миро будування, медіації та вирішення конфліктів у навчальному закладі, навчальних групах училища, в учнівському та педагогічному середовищі; надання підтримки особам, які постраждали від конфлікту, особливо серед жінок та дівчат; особам, які є внутрішньо переміщеними особами або постраждали від гендерного насильства; проведення заходів у рамках проекту «Розбудова миру, профілактика і розв'язання конфлікту з використанням медіації...», що здійсню-

ється за безпосередньої підтримки Посольства Великої Британії в Україні.

Загальновідомо, що в ПТНЗ України в більшості учнів низький соціальний статус, багато молоді, що знаходиться у складних життєвих обставинах, а роботодавець має бажання отримати конкурентоспроможних фахівців і в переважній більшості не цікавиться станом готовності учнів до дорослого життя.

Саме ці та інші обставини стали передумовою формування в училищі єдиного середовища по наданню психологічної та педагогічної підтримки молоді на основі сучасного інструментарію – медіації.

У процесі дослідно-експериментальної роботи, спрямованої на відпрацювання змісту психолого-педагогічної підтримки навчального процесу, формування нового освітнього мікроклімату було виявлено комплекс проблем, пов'язаних з низьким рівнем навченості і вихованості суб'єктів навчального процесу, в якості основних виділені наступні:

- недостатній рівень кваліфікації, методичної підготовки, інноваційного потенціалу, мотивації викладачів;
- відсутність наступності в навчанні і вихованні при переході з одного ступеня на інший;
- не освоєння ефективних педагогічних технологій;
- якість навчання;
- структура управління.

У результаті був зроблений висновок про те, що всі перераховані вище проблеми не можуть бути вирішені без соціально-психологічного і педагогічного супроводу нового освітнього середовища. До цього висновку підвели і інші результати попереднього етапу експериментальної роботи, що дозволило визначити основні напрями вдосконалення навчально-виховного процесу, розробити положення про Центр соціально-психологічної та педагогічної підтримки учнів на основі медіації.

Цілями Центру медіації є:

- сприяння організації діяльності ДНЗ «МВПУПІТ» для соціалізації та професіоналізації учнів, збереження і зміцнення їх

здоров'я і усунення негативного впливу навколишнього середовища;

- участь у створенні ефективної виховної системи;
- сприяння розвитку принципів самоврядування як моделі макросоціуму;

- виконання зв'язуючої та координуючої ролі між підрозділами училища;

- надання допомоги учням, які відчують труднощі як у спілкуванні в сім'ї, так і в адаптації в новому освітньому середовищі;

- надання індивідуальної допомоги учням у конфліктних ситуаціях;

- застосування здоров'єзберігаючих технологій у роботі з учнями з обмеженими можливостями здоров'я та проведення заходів на їх адаптацію в колективі;

- співпраця з іншими установами професійної освіти в питаннях навчання і виховання підлітків, їх соціокультурної адаптації з використанням технологій медіації.

Робота Центру буде будуватися на комплексному підході, системності, багатетапності і вимірюванні результатів кожного етапу роботи, особистісно-орієнтованому підході, взаємній участі педагогів та учнів з медіатором у програмах і проєктах Центру.

Центр розроблятиме і реалізовуватиме такі програми:

- професійна кар'єра (надання підтримки у вирішенні конфліктів молоді з їх батьками при визначенні майбутніх життєвих планів, місця роботи, кар'єрного зростання; додаткова психологічна освіта як необхідність саморозвитку; організація проєктів з конфліктології у виробничих середовищах);

- здоровий спосіб життя (установка на цінність власного здоров'я; придбання знань про своє здоров'я і технології його накопичення; оволодіння способами здорової поведінки, зберігання і примноження здоров'я; уміння управляти своїм здоров'ям; самостійний пошук учнями засобів для збереження здоров'я, вирішення внутрішніх конфліктів);

– будує себе і суспільство (надання допомоги у виявленні внутрішніх мотивів та потреб у самоорганізації і самоврядуванні; громадській організації; соціальному проектуванні);

– ефективний педагог (використання техніки медіації в оптимізації педагогічного спілкування; управління дисципліною; удосконалення особистості і психіки учнів; спеціалізований підхід до відстаючих; цілепокладання поведінки і діяльності учнів);

– інформаційний дозор (соціально-психологічна та педагогічна діагностика; моніторинг; інформаційні технології медіації в організації виховного середовища).

При цьому віддаємо собі звіт у тому, що розробка даних програм повинна повністю відповідати практичним завданням ПТНЗ. Акцентування уваги на виховному аспекті пропонує проектів, участь у них педагогів і учнів спільно з медіатором дозволять розв'язати не тільки локальні конфліктні ситуації, але і зробити їх учнів ПТНЗ творцями власної долі. Оскільки проблема медіації тісно стикається з соціалізацією, професіоналізацією і здоров'єзбереженням учнів, то стає зрозумілим, що поряд з класними керівниками та майстрами виробничого навчання виконавцями зазначених програм повинні стати психологи, соціальні педагоги, медичні працівники.

Організація роботи Центру медіації передбачає кілька етапів:

– підготовчий (грудень 2015 – червень 2016 р), у рамках якого будуть сформовані і сформульовані зазначені програми, відпрацьовані способи вимірювання результатів, підготовлені методичні рекомендації для педагогічних працівників ПТНЗ, уточнені загальні підходи до організації діяльності Центру медіації;

– експериментальний (вересень 2016 – червень 2016 р.) з корекцією виховного процесу, апробуванням організаційно-педагогічних умов ефективного вирішення конфліктів в молодіжному середовищі, всіх програм Центру;

– узагальнюючий (вересень 2016 – грудень 2016 р.) з аналізом і оцінкою результатів роботи Центру, моніторингом якості, узагальненням, систематизацією і описом підсумків експериментальної роботи училища.

Очікувані результати:

- становлення служби соціально-педагогічної і психологічної підтримки навчального процесу як центру медіації;
- інтеграція і координація діяльності всіх суб'єктів освітнього процесу;
- підготовка випускників до самореалізації та самопрезентації на ринку праці;
- створення умов для соціально-професійної адаптації учнів з обмеженими можливостями;
- створення психолого-педагогічних умов для переходу на безперервну професійну освіту;
- підвищення кваліфікації педагогічних працівників без відриву від основної діяльності до рівня, що дозволяє ефективно проводити діагностику і корекцію навченості, вихованості, інтелектуальних і фізичних можливостей учнів.

Таблиця 1

Аналіз навчального середовища для використання методу медіації

	Навчальне середовище		Позаурочне середовище		Інформаційне середовище
Процес	Навчально-предметний	Навчально-виробничий	Соціалізація і самоорганізація	Здоров'є-збереження	Діагностичний моніторинг. Координація. Інтеграція. Управління
Суб'єкт впливу	Педагог Учень Медіатор	Майстер в/н Учень Медіатор	Учень Сім'я Медіатор	Учень Сім'я Медіатор	Адміністрація Практичний психолог-медіатор
Програма	«Ефективний педагог»	«Професійна кар'єра»	«Будую себе і суспільство»	«Здоровий спосіб життя»	«Інформаційний дозор»
Метод впливу	1.Семінари. 2.Тренінги. 3.Корекція. 4.Соціальні технології. 5.Медіація	1.Семінари. 2.Тренінги. 3.Корекція. 4.Соціальні технології. 5.Медіація	1.Бесіди. 2.Тренінги. 3.Проектування. 4.Соціальні технології. 5.Медіація	1.Бесіди. 2.Тренінги. 3.Проектування. 4. Медіація	1.Інформатизація. 2.Проектування програм. 3.Навчання. 4.Медіація

Олена Юденкова,

*заступник директора з навчально-методичної роботи
ДНЗ «МВПУПТ»*

ПОНЯТТЯ МЕДІАЦІЇ, МЕДІАТОРА, ХАРАКТЕРНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ТА ЕТАПІВ ПРОВЕДЕННЯ У ДНЗ «МВПУПІТ»

Конструктивне вирішення конфлікту стає можливим завдяки техніці медіації. У дослівному перекладі «медіація» означає «посередництво», що в понятті конфліктології розуміється як посередництво в суперечках неупереджених третіх осіб, які визнають права і обов'язки обох сторін. Медіатори як неупереджені нейтральні до конфлікту сторони допомагають конфлікуючим сторонам знайти взаємоприйнятне вирішення їхніх проблем. Завдання медіаторів полягає не в тому, щоб винести рішення третейського суду або надати вирок. Швидше від самих сторін конфлікту залежить вироблення рішення, що оптимально відповідає їхнім інтересам. У результаті медіації сторони повинні прийти до вигідного для них обох рішення, тобто повинні «виграти» все.

Отже, розглянемо повне визначення процесу медіації, яке полягає в тому, що під цією діяльністю розуміється добровільний і конфіденційний процес, в якому нейтральна третя особа (медіатор) допомагає сторонам знайти взаємоприйнятний варіант вирішення ситуації, що склалася. Особливою рисою медіації є те, що сторони спільно беруть на себе відповідальність за прийняття рішення та його виконання.

Медіатор – спеціально підготовлений посередник у вирішенні конфліктів, який однаково підтримує обидві сторони та допомагає їм знайти взаємоприйнятне рішення. Медіатор несе відповідальність за процес, а не за рішення.

Так що ж позитивного в конфлікті дає медіатор і процес медіації? Суть процесу полягає в тому, що медіатор забезпечує захищений простір для обговорення проблеми, допомагає створити і супроводжує відкрите, довірливе, безпечне і неагресивне взаємовідношення сторін, при дотриманні певних правил і обов'язків сторонами, що призводить до встановлення співпраці і глибшого

розуміння опонентів один одного. При цьому медіатори вислуховують проблеми всіх учасників, дають їм висловити свої почуття і допомагають з'ясувати справжні інтереси конфліктуючих сторін. Завдяки цьому противники дізнаються про справжні проблеми, почуття, думки і інтереси обох опонентів, що призводить до розвитку уваги і більш глибокого розуміння внутрішнього світу іншої людини, створюючи атмосферу довіри і допомагаючи спільній роботі над вирішенням складної ситуації. Метою медіації є знаходження взаємовигідного рішення та підписання угоди, яку підписують і виконують усі сторони конфлікту.

Важливими ознаками методу техніки медіації є:

- присутність медіатора, що виконує функції посередника;
- присутність всіх сторін, що є у конфлікті;
- неформальний, позасудовий рівень;
- добровільність участі в процедурі медіації та самовизначення щодо вирішення конфлікту: повноваження прийняття рішення не передаються третім особам. Результат переговорів не є обов'язковим, поки його не схвалили всі учасники.

Складові елементи медіації:

- конфліктуючі сторони;
- предмет конфлікту;
- поверхневе і неповне розуміння мотивації, потреб і інтересів поведінки конфліктуючими опонентами;
- медіатор;
- прояснення потреб і цілей конфліктуючих сторін;
- підсумкове рішення, яке є взаємоприйнятне для обох сторін, яке знайшов не медіатор, а до якого прийшли самі опоненти за допомогою співпраці.

Медіація базується на певних принципах, які служать чинниками, що забезпечують безпечне та відкрите середовище для взаємодії і співпраці сторін, які в підсумку впливають на ефективне підведення підсумків і підписання взаємної угоди.

Принципи медіації:

- добровільність;
- конфіденційність;

- активна участь сторін;
- прийняття відповідальності за наслідки конфлікту;
- нейтральність і безоціночність.

Процес медіації складається з певних етапів, під час яких застосовуються спеціальні техніки і методи для прояснення ситуації і стану опонентів.

Етапи медіації:

- Етап 1 – Підготовчий.
- Етап 2 – Індивідуальні зустрічі.
- Етап 3 – Зустріч сторін. Медіативна бесіда.
- Етап 4 – Фаза реалізації.

Переваги медіації:

- економія часу;
- зниження вартості процесу вирішення спору;
- можливість впливати на результат;
- конфіденційність процедури;
- можливість збереження або відновлення ділових взаємин з партнерами;
- можливість запобігти виникненню подібних конфліктів у майбутньому;
- гарантія виконання рішення (у разі успішної медіації).

Медіації можуть проводитися одним або декількома людьми. Медіація, що проводиться кількома людьми, доцільна, коли мова йде про складні конфлікти, де беруть участь більше двох сторін і необхідні тривалі медіаційні зустрічі.

*Юлія Казарінова,
практичний психолог, медіатор ДНЗ «МВПУІІТ»*

СКЛАДНІ ЖИТТЄВІ СИТУАЦІЇ І ОСОБЛИВОСТІ ПОВЕДІНКИ МОЛОДІ ПТНЗ ПРИ ВИНИКНЕННІ НЕГАТИВНИХ СИТУАЦІЙ

Життєві ситуації - це сукупність значущих для людини подій і пов'язаних з ними потреб, цінностей і уявлень, що впливають на його поведінку і світогляд у конкретний період життєвого циклу. Серед життєвих ситуацій виділяють усталені (або нормальні) і важкі (або проблемні). Проблемні ситуації виникають тоді, коли порушується упорядкованість плину життя людини, і він не може вирішити ту чи іншу проблему за допомогою звичних схем поведінки. При цьому джерело життєвої труднощі виявляється як у власних діях індивіда, так і у впливі навколишнього середовища.

У науковій літературі важку життєву ситуацію характеризують як ситуацію соціальної нестабільності, визначаючи її як кризову, стресогенну, переломну, екстремальну, невизначену і критичну. Більшістю вчених поняття «важка життєва ситуація», в цілому, визначається як тимчасова, об'єктивна або суб'єктивна ситуація, неминуча подія в життєвому циклі, що породжує емоційні напруги і стреси, перешкоди в реалізації важливих життєвих цілей, з якими не можна справитися за допомогою звичних засобів, неможливість реалізації внутрішніх стимулів (мотивів, прагнень, цінностей). Отже, важка життєва ситуація завжди характеризується невідповідністю між тим, що людина хоче (зробити, досягти), і тим, що він може, опинившись в даних обставинах і маючи у своєму розпорядженні наявні у нього можливості. Неможливість досягнення мети тягне за собою виникнення негативних емоцій, які служать важливим індикатором труднощі тієї чи іншої ситуації для людини.

Подолання людиною важкої життєвої ситуації може також бути обтяжене фактом проходження через певні вікові кризи, що накладає більш важкий негативний відбиток на особистість та її способи поведінки. Особистість учня в ПТНЗ характеризу-

ється проходженням певної життєвої кризи, яка називається пубертатною, тобто підлітковою, підсумком проходження якої є розвиток самосвідомості. Особистість підлітка – це складна єдність загального та індивідуального, при цьому спостерігаються протестні реакції в прагненні довести позицію дорослого, що часто спричиняє негативні і деструктивні прояви поведінки. Спільними є особливості нервово-психічної організації, формування характеру, різко зростаюча активність, прагнення до самостійності, до самоствердження, становленні життєвих цілей, ідеалів. При неврахування даних особливостей підліткової кризи, при наявності конфліктів у сім'ї, негативних прикладів, байдужості і формалізму в навчанні і вихованні, невмінні включати підлітків у доступні їх віку змістовні і соціально корисні форми діяльності, відбувається більш важке проходження особами негативних життєвих ситуацій.

Загальні особливості поведінки підлітків у важкій життєвій ситуації виявляються в девіантних тенденціях поведінки (агресія, делінквентність, аддиктивність), негативному ставленні до моральних норм відносин між людьми (грубість, впертість, брехливість, жорстокість, недисциплінованість і т.д.), в негативних проявах у навчальній діяльності (лінь, постійна неухважність, інтелектуальна пасивність, відсутність пізнавальних інтересів та ін.), підвищеній конфліктності з оточуючими та прояві протестних і демонстративних реакцій при виникненні конфліктних ситуацій.

Отже, при проходженні важкої життєвої ситуації підліток може використовувати конструктивні або деструктивні способи поведінки. Сутність конструктивних способів поведінки полягає в тому, що вони дозволяють опанувати важкі ситуації, діями активними, свідомими, цілеспрямованими і адекватними щодо як об'єктивних умов ситуації, що оточують людей, так і власних можливостей. При цьому в залежності від обставин, зусилля можуть бути спрямовані або на зміну умов ситуації, або на активізацію та розвиток власних здібностей і ресурсів. Неконструктивні ж способи поведінки дозволяють, в кращому випадку, лише відсунути на час вирішення проблеми, не усуваючи негативних

причин, породжують стан невдоволеності, тривоги та стресу, що ведуть до дезорганізації діяльності.

Таким чином, підліток у важкій ситуації не може повноцінно функціонувати старими методами поведінки, тому йому доводиться змінювати свою поведінку. Це вимагає від індивіда підвищеної соціальної активності при виборі стратегії, засобів і способів діяльності, спрямованої на досягнення бажаного результату. Необхідність зробити вибір створює напруженість у життєвій ситуації, яка виражає собою протиріччя між різними інтересами суб'єкта, а також між інтересами його самого та інших людей. Дані фактори призводять до більш високого рівня агресії підлітка, його прагненню відстояти свою точку зору, підвищеної конфліктності, домінування використання в конфлікті таких моделей поведінки як суперництво, відхід від конфлікту або пристосування. У підлітка, в зв'язку з формуванням самосвідомості та критичного мислення, не завжди можливо об'єктивне оцінювання своєї поведінки, своїх емоцій і інтересів при виникненні важкої ситуації з одночасним нерозумінням стану та інтересів оточення. Саме дані особливості поведінки можливо спостерігати в ПТНЗ та їх все більшого поширення при неврахуванні дорослими як особливостей психічного розвитку підлітків, так і навколишньої соціальної ситуації, яка може бути за параметрами важкою життєвою ситуацією для більшості учнів. У зв'язку з даними проявами медіація набуває важливого значення при допомозі підліткам, які опинилися у важкій життєвій ситуації, яка сприятиме вирішенню конфліктів у різних сферах життя учнів (друзі, батьки, педагоги, одногрупники), так і допоможе даному контингенту глибшого самопізнання і розуміння оточуючих людей.

З огляду на використання підлітками ДНЗ «МВПУПТ» у складних життєвих ситуаціях таких стилів спілкування як суперництво, відхід від ситуації та пристосування, які являються деструктивними, психологічна служба ДНЗ «МВПУПТ» у 2015 році поставила за мету проінформувати та сформувати в учнів навички співпраці та компромісу під час виникнення тяжких життєвих ситуацій, як основного методу конструктивної поведінки.

Підлітки, опинившись у тяжких життєвих ситуаціях проявляють підвищену конфліктність та агресивність, саме тому орієнтація учнів на звернення до медіатора для вирішення складних питань та проходження процесу медіації допомагає їм наочно побачити та взяти за приклад модель конструктивної поведінки, співробітництва з повагою до особистості опонента та подальшого використання даних навичок у своєму житті, особливо при виникненні складних життєвих ситуацій.

Схема № 1

Модель соціально-психологічної підтримки молоді та зниження прояву деструктивних форм вирішення конфліктів у МВПУПТ

**Програма підтримки молоді
у складних життєвих ситуаціях
та зниження прояву деструктивних форм
вирішення конфліктів
у навчальному середовищі**

Суб'єктами впровадження медіації у ДНЗ «МВПУПІТ» виступають:

- 1) учні різних курсів;
- 2) педагогічний колектив: майстри в/н, класні керівники та викладачі;
- 3) сім'ї учнів: батьки учнів, сестри, брати.

Таблиця № 2

*ПРОГРАМА ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДТРИМКИ
молоді у складних життєвих ситуаціях та зниження прояву
деструктивних форм вирішення конфліктів
у Міжрегіональному вищому професійному училищі
з поліграфії та інформаційних технологій*

Форма роботи	Назва заходу	Контингент	Відповідальний за проведені дії
Психологічна просвіта	Інформаційні та просвітницькі виступи з презентаціями: «Що таке конфлікт?», «Моделі поведінки в конфлікті», «Медіація як процес мирного рішення конфліктів»	Учні	Практичний психолог, соціальний педагог
Психологічна просвіта	Інформаційні та просвітницькі виступи з презентаціями на батьківських зборах: «Правила спілкування з підлітком – коли дитина дорослішає», «Батьки та діти-ефективне вирішення конфліктів», «Медіація та її ефективність при вирішенні конфліктів»	Батьки	Практичний психолог, соціальний педагог

Форма роботи	Назва заходу	Контингент	Відповідальний за проведені дії
Психологічна діагностика	<ul style="list-style-type: none"> • Опитувальник «Особливості вашої поведінки»; • Методика самооцінки психічних станів Г. Айзенка • Методика діагностики схильності особистості до конфліктної поведінки К. Томаса (адаптація Н.В. Гришиної) • Опитувальник рівня агресивності Басса-Дарки 	Учні, батьки	Практичний психолог
Корекційна робота	Тренінг «Конфлікт – чи можливе мирне вирішення?», «Відповідальна поведінка – вибір успішної людини», «Агресивна чи впевнена поведінка – що ти обираєш?»	Учні	Практичний психолог
Корекційна робота	Медіація серед учнів, батьків та педагогів	Учні, майстри в/н, класні керівники	Практичний психолог
Корекційна робота	Коло примирення, тематичні кола на тему: «Конфликты и их эффективное взаимовыгодное решение конфликтов – миф или реальность?» (дод. 1), «Я-миротворець» (дод. 2), «Агресивна чи впевнена поведінка – що обереш ти?».	Учні	Практичний психолог

Коло тематичне на тему «Конфлікти та їх ефективне взаємовигідне рішення конфліктів – міф чи реальність?»

Знайомство. «Образ мене». На аркушах паперу намалювати себе в будь-якому образі, уявним або узятим з природного і соціального оточення, з яким учень себе асоціює і який його презентує. Образ може бути абсолютно будь-яким – фантастичним, казковим, реальним або нереальним, природним, але тільки не малюнок у формі звичайної людини. Обговорення. По колу кожен учень розповідає, що він намалював, чи подобається йому малюнок, що він для нього значить і які особливості, риси і якості представляє в даному малюнку як метафоричний образ себе.

1. Нехай кожен скаже, як він себе почуває, розповідь про свій настрій і готовність до роботи в Колі?

2. Нехай кожен скаже, що щось хороше, позитивне про групу і що подобається Вам у вашій групі?

3. Нехай кожен скаже, що Вам не подобається у Вашій групі і що є не дуже хороше в групі?

4. Нехай кожен скаже, що Ви розумієте під конфліктом і що для Вас є конфлікт?

5. Нехай кожен скаже, чи існують в групі конфлікти і через що вони найчастіше відбуваються?

6. Нехай кожен скаже, коли відбуваються конфлікти що Ви відчуваєте і що Ви думаєте під час конфлікту?

7. Нехай кожен скаже, як Ви ведете себе під час конфліктів, яке Ваша поведінка, який стиль Ви частіше використовуєте?

8. Нехай кожен скаже, чи вигідно і чим зменшення конфліктів у групі?

9. Нехай кожен скаже, чи можливо якось зменшити виникнення неефективних конфліктів в групі і яким чином це можливо зробити?

10. Нехай кожен скаже, що саме Ви особисто готові зробити для зменшення конфліктів у групі?

11. Нехай кожен скаже, що ви можете і готові зробити для того, щоб ви поводитися в конфлікті ефективно і шанобливо?

12. Нехай кожен скаже, які висновки Ви зробили і яке у Вас настрої?

**Коло тематичне
на тему миру та миротворчості
«Я - миротворець»**

Знайомство. «Я - за мир!». На аркушах паперу за 3 хвилини написати всі свої риси, якості, інтереси, захоплення, які, як вважає учень, для нього є мирними і позитивними. Обговорення. По черзі кожен учень зачитує свої якості і на папері А3 записуються збіги по учнях. Далі по найбільшим збігам робиться образ групи з властивими їй найбільш вираженими якостями, йде обговорення, наскільки дані якості допомагають бути мирними і позитивними в суспільстві, кому необхідно додати якісь якості і навіщо.

1. Нехай кожен скаже, який у Вас настрій і чи готові Ви до роботи?
2. Нехай кожен скаже, що для вас означає Світ і миротворчість, у чому вони для Вас проявляються?
3. Нехай кожен скаже, що Ви відчуваєте, коли до Вас і Ви самі проявляєте добро і мир?
4. Нехай кожен скаже, що Вам більше подобається, коли Ви виявляєте або, коли до Вас проявляють мир і добро, і що Ви при цьому відчуваєте?
5. Нехай кожен скаже, як це бути миротворцем і нести мир?
6. Нехай кожен скаже, що для нього означає вираження «Я у миротворчості та миротворчість у мені?»
7. Нехай кожен скаже, чи готові Ви бути миротворцем і почати миротворчості з себе, як це ви бачите?
8. Нехай кожен скаже, що він може і готовий зробити з сьогоднішнього дня як миротворець для підвищення світу, прояви добра і мирного спілкування?
9. Нехай кожен скаже, як Ви себе почуваєте, що тут нового отримали і що візьмете з собою з нашого Круга?

Юлія Казарінова,
практичний психолог, медіатор ДНЗ «МВПУПІТ»

ПРАКТИЧНЕ ЗАСТОСУВАННЯ ПРОГРАМИ З УЧНЯМИ ДНЗ «МВПУПІТ» ТА ЇЇ ЕФЕКТИВНІСТЬ

Впровадження даної програми розпочалось у жовтні 2015 року, за даний час у заходах прийняли участь 102 учня 1-го та 2-го курсу навчання, майстри в/н, викладачі та батьки учнів. Тренінгові заняття викликали в учнів різнопланові думки та дискусії, сприяли самовизначенню кожної молодої людини стосовно впливу деструктивної моделі поведінки під час ведення конфлікту на особистісний психологічний стан, соціальне становище, особистість опонентів та негативні результати даної поведінки стосовно спілкування та поводження у навчальній групі.

Під час проведення заходів відбувався корекційний вплив на особистість, поведінку, нахили та звички учнів, який виявився у зміні поведінкових форм, якщо не більшості, то певної кількості юнаків та дівчат. Окремі учні під час проведення та після закінчення заходів приймали активну участь у обговоренні проблем, як на теоретичному, так і конкретно-практичному рівні серед однокласників, друзів, знайомих.

У результаті введення в практику професійно-технічного процесу МВПУПІТ інноваційних методів вирішення конфліктних ситуацій у навчальному закладі було виявлено збільшення конструктивних моментів ведення конфліктів як між учнями в групі, між учнями і педагогами, батьками, що вплинуло на вибір більш ефективного рішення, без негативних агресивних проявів. Звернення конфліктуючих опонентів до медіатора і проведення медіації вплинуло на переважання шанобливого і коректного спілкування учнів між собою в групі і з педагогами, батьками, у групах спостерігається позитивний соціально-психологічний клімат, групи 1-го та 2-го курсу стали більш згуртованими і комунікативними, з переважанням дружнього тону спілкування. Учні стверджують, що процес медіації ефективно впливає на сприй-

няття партнера по спілкуванню, допомагає побачити конфлікт очима свого опонента, зрозуміти його інтереси і переважну позицію, та з урахуванням загальних потреб побудувати спілкування таким чином, що після прийняття рішення залишаються задоволені обидві сторони. Медіація зі слів учнів зберігає у майбутньому повагу один до одного, що значно впливає на подальше відкрите і доброзичливе спілкування, без почуття провини і сорому, як при деструктивному агресивному веденні конфлікту.

Процес медіації в даний час є новим інноваційним методом, який впроваджується в МВПУПТ і вже за певний період показав позитивні результати, які відбилися на взаємодії учасників навчального процесу, їх соціально-психологічному стані і поведінці, в соціальному оточенні, як в навчальному закладі, так і сім'ї, з друзями і оточуючими людьми. Позитивні результати виділяються в підвищенні соціально-психологічного клімату в групі, що відбулося на поведінці учнів, стилю спілкування між учнями та педагогами. Також необхідно зробити акцент на поліпшення мікроклімату в сім'ях учнів, де спостерігаються позитивні зрушення в формі переважання обговорення проблемних ситуацій над агресивним спілкуванням, що проходить з урахуванням інтересів усіх сторін і знаходження більш адекватного і шанобливого рішення, натомість агресивного і авторитарного стилю виховання. Також відмічено більш відкрите і демократичне спілкування між учнями і майстрами в/н, педагогами, яке проявляється в більш доброзичливому і шанобливому тоні ведення навчального процесу, прояву уваги до дітей, які перебувають у важких життєвих ситуаціях, взаємодія на рівні адекватного виявлення проблеми, її обговорення і знаходження найбільш вигідного, адекватного рішення.

ЯК ЦЕ БУВАЄ?

Я навчаюсь у випускній групі ДНЗ «МВПУПІТ». Останнім часом в нашому колективі стали відбуватися різні конфлікти: з приводу оцінок, святкування свят, просто міжособистісні суперечки. З кожним днем напруга наростала. Наш класний керівник помітила це і звернулась до училищного психолога. Протягом двох тижнів ми після занять влаштовували сеанси колективної та індивідуальної медіації: обговорювали проблеми, ділились емоціями, з'ясовували, кого що не влаштовує. Психолог не втручалась у наші виступи, а лише задавала допоміжні питання та інколи давала дрібні поради. Врешити решит, ми всі відкрились одне одному, висказали минулі образи. Ця відвертість допомогла ніби почати стосунки з чистого листа. Через тиждень у нас спільне свято, і ми знову – дружній колектив. Впевнений, у цьому величезна заслуга сеансів медіації, що допомогли нам власноруч створити ідеальний психологічний клімат всередині групи.

Михайло,
учень 3-го курсу ДНЗ «МВПУПІТ», 17 років

ВПРОВАДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ МЕДІАЦІЇ У СУПРОВІД ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ УЧНІВ ПРОФТЕХУЧИЛИЩА

Сучасне професійне середовище важко уявити без конфліктів. Збільшення комунікаційних каналів спричинило до зростання конфліктних ситуацій, пов'язаних із рішенням виробничих завдань. До того ж виникають і міжособистісні конфлікти, які впливають на психологічний стан робітника та моральний стан колективу. Ситуація буде ускладнюватися, якщо до такого колективу потрапляє випускник професійно-технічного навчального закладу – молода людина, що слабо адаптована до реальних виробничих умов та обтяжена завданням закріпити та відпрацювати практичні робітничі уміння, здобуті у навчальному закладі в умовах навчальних класів та майстерень. Майстер виробничого навчання у даному випадку виступає не лише як координатор виробничого навчання на підприємстві, але і як помічник для учня з метою його безболісного входження до трудового колективу.

Оскільки ця проблема існує досить давно у середовищі професійно-технічної освіти (ДНЗ «МВПУПТ»), педагогічними працівниками та випусковими методичними комісіями розроблені та впроваджені ряд заходів щодо уникнення конфліктів за участю учнів-випускників на підприємстві. Серед них можна назвати: навчальні тренінги, практичні заняття з конфліктології, урок професійної етики, виробниче навчання в умовах виробництва. Як показує статистика, їх комплексне застосування дає позитивні результати.

Однак, сучасні виклики суспільства вимагають змінювати методику рішення конфліктів та суперечок в умовах виробництва, залучати нові наукові та практичні підходи щодо адаптації випускника училища до роботи у трудовому колективі.

Останнім часом масового поширення здобуває технологія медіації як нової форми психолого-практичної допомоги у кон-

фліктних ситуаціях. Педагогічний колектив навчального закладу, вивчивши засади даної технології, виявив її корисність саме для використання при проходженні учнем виробничої практики на підприємстві.

Медіація – це той інструмент, який дозволяє урегулювати конфлікт на початковому етапі, не призводячи до порушень емоційного фону та трудових стосунків. Особливість цієї технології полягає у тому, що вона стимулює учасників:

- впливати один на одного з метою розгляду суперечки як спільної проблеми, що потребує вирішення, а також з метою пошуку різних варіантів її вирішення;

- ставитися один до одного і до протилежних позицій з повагою;

- зупиняти свою увагу більшою мірою на тому, що слід робити в майбутньому, ніж на тому, що відбулося в минулому.

У професійному середовищі ДНЗ «МВПУПІТ» як медіативний засіб можна використовувати переговори. Вони дещо будуть відрізнятися від традиційних перемовин. Новим у медіації є те, що треті особи (у нашому випадку – це представники навчального закладу) піклуються не тільки про результат, а й про коректність під час вирішення конфлікту, і цим забезпечують конфліктуючим сторонам (тобто роботодавець або співробітник підприємства, з одного боку та учень з іншого) можливість дискутувати в прийнятній формі і, завдяки цьому, знаходити рішення, які мають задовольнити всіх учасників конфлікту. Емоційні й комунікативні прояви враховуються тільки тією мірою, щоб не заважати досягненню угоди, вони скеровуються у напрямі «перетворити конфліктну енергію на творчу».

Власне, новим є і той факт, що посередництво стає професійним. Тобто медіація стає однією із професійних функцій педагога (майстра виробничого навчання), яку результативно можна застосовувати на будь-яких етапах роботи із учнівської групою. Необхідним було виникнення нових форм, які допомагали б індивідуальним інтересам різних сторін лишатися готовими до взаємних контактів. Порушення стосунків, відхилення від норм по-

ведінки, вчинки, що не відповідають нормам моралі, вимагають іншої реакції, ніж просто осуд і покарання. Вирішення конфлікту у звичайній правовій системі буває неефективним, особливо якщо конфліктуючі за різних умов мають продовжувати стосунки. У такому разі допомога посередника (представника навчального закладу) – це необхідний крок для правової системи в розвитку конфліктного регулювання між учнем і представниками професійного середовища.

***Віта Нудьга,**
майстер виробничого навчання ДНЗ «МВПУПІТ»*

МОТИВАЦІЙНІ АСПЕКТИ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ (із досвіду роботи ДНЗ «МВПУПІТ»)

У розвитку суб'єктності учнів закладів ПТНЗ слід виходити з таких положень: важливим є прийняття обраної професії і розкриття особистісного сенсу майбутньої професійної діяльності; досягнення професійного успіху можливо при позитивній мотивації, яку повинен сформувати сам суб'єкт; одним з найважливіших умов, що забезпечують позитивну мотивацію до професійної діяльності, безсумнівно, є адекватна самооцінка.

У розроблюваних модулях навчального процесу ДНЗ «МВПУПІТ» особливу увагу приділено: семантичним процесам (знань, які учні повинні засвоїти); тренувальним вправам і завданням, які, з нашої точки зору, повинні органічно поєднувати знання і вміння, з одного боку, а з іншого - забезпечувати викладачу усвідомлення сенсу придбаних знань.

Семантичні процеси представляють собою основні концептуальні положення, які засвоюють учні у процесі навчальної діяльності. Управління семантичними процесами дозволяє подолати обмеження у розвитку (стереотипи, негативні установки, програми, шаблони поведінки).

У питаннях розвитку в учнів потреби в самооцінці нами виділяється наступне концептуальне положення: самооцінка є цінність, яку індивід бачить у самому собі. Адекватна самооцінка виявляється в упевненості в собі. Люди з адекватною самооцінкою завжди відчують сенс своєї діяльності, підкріплені почуттям власної гідності. Відчуття сенсу зачіпає вищі логічні рівні: духовність, ідентичність, переконання і цінності. Сенс дає, в нашому випадку учню, енергію, яка дозволяє домагатися намічених цілей. Такі параметри самооцінки, як гнучкість і стійкість, підсилюють адаптивні і творчі можливості учня.

У процесі досягнення адекватності самооцінки важливо, щоб відносини учня з однолітками і педагогами визначали ставлення до самого себе, формувати вміння встановлювати жорстко певні правила і межі своїх відносин з оточуючими, не замикатися у своєму минулому, не зациклюватися на невдачах, не акцентувати увагу на можливому негативному результаті якої-небудь дії, вчинку і не ігнорувати власні інтереси.

Дуже важливо навчити учнів ПТНЗ шукати компроміс між власними інтересами та інтересами інших людей, виділяти пріоритети і розробляти стратегію (послідовність кроків) для досягнення поставленої мети, розуміння того, що невдача означає відсутність не стільки здібностей, скільки способів виконання задуманого. Тому не слід ототожнювати себе з допущеними помилками і порівнювати себе з іншими.

Образ власного «Я» визначає рамки наших можливостей. Розсуваючи межі образу, ми, тим самим, розширюємо для себе сферу можливого. Зміна самооцінки починається зі зміни домінуючих думок про себе.

Тренувальні вправи необхідно використовувати при виробленні найбільш значущих умінь, що представляють собою проміжний етап оволодіння новим способом дії, заснованому на якомусь правилі (знанні) і сприяє раціональному використанню його в ході вирішення конкретних навчальних завдань.

У процесі проведення тренінгових занять кожному члену навчальної групи практичний психолог ПТНЗ пропонує продемонструвати у пропонованій гіпотетичній ситуації невпевнену, агресивну чи впевнену поведінку, а в якості розвиваючої ситуації пропонуються вправи на самопізнання і корекцію самооцінки.

Завдання у житті (тренінг in vivo) є різновидом тренувальних вправ, спрямованих на розвиток умінь зосередитися на конкретних результатах у рамках поставленої мети. На цьому етапі умінь засвоєний спосіб дії регулюється знанням. У міру подальшого тренування, що включає вирішення завдань у нових умовах, відбувається перетворення умінь в навик з наступною зміною регуляційної орієнтовної основи дії, а сама дія виконується

без співвіднесення з правилом (знанням). Процес його виконання протікає в формі автоматизованого психічного регулювання.

Підводячи підсумки сказаного, відзначимо, що виконання різних ролей у тренінгу *in vivo* сприяє усвідомленню учнями стереотипів соціальної поведінки (зокрема жертви), виробленню адекватних рольових очікувань, що є найбільш сприятливими передумовами і психолого-педагогічними умовами, забезпечуючими мотивацію на розвиток суб'єктності, а саме: орієнтація на суб'єктний досвід учнів; використання рефлексивних процедур; облік індивідуальних особливостей учнів і диференційований психолого-педагогічний вплив на них; діалоговий підхід до спілкування: наявність контакту, безумовне позитивне відношення до особистості того, хто навчається; емпатичне розуміння її суб'єктивного світу; проблематизація змісту, методів навчальної та проєктувальної діяльності; організація спільної навчальної та проєктувальної роботи як передумови до спілкування, професійної та особистісної взаємодії; застосування комплексної багатофункціональної системи дидактичного забезпечення в процесі навчання як засіб, що стимулює формування умінь використовувати власні ресурси у майбутній професійній діяльності.

*Олена Беловол,
Лідія Лебідь,
медіатори ДНЗ «МВПУПТ»*

ТРИВОЖНІСТЬ У ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОМУ ПОРТРЕТІ УЧНЯ ПТНЗ

Психолого-педагогічна діагностика в навчальному закладі профтехосвіти – частина загального освітньо-виховного процесу, метою якого є виховання людини, орієнтованої на гармонію з собою і суспільством, а також на освоєння професійної діяльності. Одним з ключових показників такої людини є емоційне благополуччя з відносно невисоким рівнем особистісної тривожності. Підвищена тривога, на думку більшості фахівців, є свідченням наявності внутрішніх конфліктів, які супроводжуються негативним емоційним фоном, що породжує нестабільність у поведінці, яка, у свою чергу, відкликається негативними наслідками як для самого власника тривоги, так і для оточуючих.

Проведене Центром медіації Міжрегіонального вищого професійного училища з поліграфії та інформаційних технологій дослідження, в якому брало участь близько 300 учнів, дозволило встановити особливості психолого-педагогічного портрета учня ПТНЗ, який володіє підвищеною тривожністю.

У дослідженні були застосовані чотири методики: «Динаміка особистісного зростання» (П.В. Степанов, Д.В. Григор'єв, І.В. Кулешова), шкала самооцінки особистісної тривожності Ч. Спілбергера, методики вивчення задоволеності життям і мотивації професійної діяльності К. Замфір (Е модифікації А. Реана).

Статистична обробка даних дослідження проводилася за допомогою кореляційного аналізу, за результатами якого видно, що психологічні відмінності, пов'язані зі статтю, не впливають на формування підвищеного рівня тривожності (принаймні, в юнацькому віці), але тривожні дівчата у значній мірі відрізняються від тривожних юнаків.

Було встановлено, що дівчата з високим рівнем тривожності низько цінують сім'ю і її цінності, мають споживчі настрої. Тривожність, очевидно, є наслідком цієї ситуації як реакція на неблагополучні тенденції в сімейних взаєминах.

Установлено також, що підвищення рівня особистісної тривожності у дівчат супроводжується зниженням почуття громадянськості і патріотизму, зменшується щирість їх почуттів до Батьківщини, зростає відстороненість, пасивність, апатія.

Дуже помітно, що у високотривожних дівчат знижується інтерес до пізнання. Відсутня щира допитливість, бажання розібратися у чомусь незрозумілому (наприклад, з'ясувати значення невідомого слова), готовність витратити зусилля для самостійного оволодіння професійною майстерністю.

Особливо слід підкреслити низьку самооцінку у таких дівчат, що супроводжується зменшенням позитивного і зростанням негативного ставлення до себе. Вони не схильні приймати себе такими, якими вони є. Їм хочеться негайно стати красивими, багатими і знаменитими. Вважають, що оточуючі в першу чергу схильні бачити їх недоліки, тому не довіряють їм.

Досить високим є також зниження самостійності у тривожних дівчат, їм більше імпонує роль веденого у порівнянні з роллю автора і розпорядника власного життя. Вони намагаються по можливості уникнути вибору, схильні підпорядковуватися зовнішньому тиску і готові відмовитися від особистої свободи на користь відчуття спокою і душевного комфорту.

Зниження задоволеності життям в училищі також багато в чому обумовлено високим рівнем особистісної тривожності. Не дивлячись на те, що ця тенденція проглядається і у юнаків, у дівчат вона більш виражена. Таким чином, підтверджується той факт, що незадоволеність не завжди визначається зовнішніми умовами життя в училищі. Вона може бути викликана і внутрішніми причинами, які проєктуються на ставлення до всієї життєвої ситуації.

У числі інших характеристик тривожних дівчат слід зазначити також нижчий рівень внутрішньої мотивації професійного навчання, що тягне за собою зниження інтересу до самої професії.

У тривожних юнаків є схожість з тривожними дівчатами за трьома показниками: зниження самооцінки, самостійності та задоволеності життям в коледжі. Слід, однак, відзначити, що це зниження виражено помітно менше, ніж у дівчат.

Серед інших характеристик тривожних юнаків виявлена, по-перше, низька оцінка ними людини як такої, наслідком чого є зниження гуманності, зростання жорстокосердості, схильність виправдовувати жорсткість правильними цілями. При цьому самі вважають за краще не брати участь у подібних діях і не проявляти активності та ініціативи.

Ще однією відмінною ознакою таких юнаків є переважно негативна мотивація в навчанні професійної діяльності (професія для них є засобом уникнення якихось негативних наслідків, наприклад, засудження оточуючих).

Зрозуміло, відсутність тривожності не є гарантією особистісного благополуччя. У ході дослідження встановлено, що нетривожні випробовувані володіють характеристиками, які можна вважати проблемними. Одним з найбільш яскравих таких показників, виявлених як у тривожних, так і нетривожних учнів, є низька терпимість до людини як до представника іншої національності, іншої віри, іншої культури.

Загальним підсумком проведеного дослідження є підтвердження того факту, що проблема тривожності має важливе значення як у вихованні, так і в професійному навчанні. Відстеження учнів з підвищеним рівнем тривожності і корекційна робота з ними можуть виявитися істотною підмогою у вирішенні завдань, пов'язаних з вихованням і професійним навчанням в училищі.

Педагогічний колектив Міжрегіонального вищого професійного училища з поліграфії та інформаційних технологій розробив власну Програму роботи Центру медіації в навчальному закладі за підтримки Посольства Великої Британії в Україні в рамках проекту «Розбудова миру, профілактика і розв'язання конфлікту з використанням медіації в групах та громадах, які постраждали від конфлікту, особливо серед жінок та дівчат ВПО».

Таким чином, сподіваємося, що наявний показник тривожності в дівчат ПТНЗ буде знятий завдяки відповідним технікам медіації та запровадженні комплексної програми по вирішенню конфліктів в молодіжному середовищі.

Ірина Гончарова,

Заступник директора з навчально-виховної роботи ДНЗ «МВПУПІТ»

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ПТНЗ ЗА ПІДТРИМКИ ЦЕНТРУ МЕДІАЦІЇ

Нині, коли наше суспільство знаходиться у складних суспільно-економічних відносинах, що призводять до локальних та глобальних конфліктів, надзвичайно важливим завданням є розроблення прикладної концепції впровадження нововведень у систему професійної освіти, і головне, сформувати у педагогічного колективу позитивне відношення до нововведень. Саме під час запровадження інноваційних змін у колективах відбувається багато конфліктних ситуацій. Наразі, Центром медіації при ДНЗ «МВПУПІТ» виділено основні підходи, що знижують чинники ризику не сприйняття інновацій. Пропонуємо їх розглянути:

Центром медіації виокремлено три концептуальних підходи до нововведень:

– раціоналістичний, суть якого полягає в припущенні, що у поведінці людини є раціональність, але вона нерідко чинить всупереч приписам і вказівкам «зверху»;

– поведінковий (психологічний напрям), де упор робиться на самоорганізацію, використання неформальних механізмів, активізацію роботи малих груп, децентралізацію у прийнятті рішень;

– системний, який намагається синтезувати два попередніх.

До факторів, що впливають на сприйнятливість до нововведень, відносять: особистісні особливості керівників та їх ставлення до нововведень; час освоєння; характер самого нововведення; особливості організації (формальні, неформальні), зовнішні умови. Усі вони виступають в якості складових компонентів інноваційного процесу.

Говорячи про особистісні якості керівника, успішно реалізуючого нововведення, найчастіше відзначають:

– творчі особливості, які проявляються в його участі у дискусіях, науково-практичних конференціях і т.п.;

- організаторські здібності, які полягають в умінні захопити їх новою ідеєю, створити творчий колектив;
- готовність до професійного ризику, навіть якщо немає повної впевненості в успіху.

Наше дослідження дозволяє виділити наступні типи керівників по відношенню до нововведень:

- консервативний (у 11%), орієнтований на звичні, багаторазово перевірені способи роботи;
- декларативний (у 24%), на словах виступає за будь-яке нововведення, але на ділі реалізує тільки ті з них, які не вимагають великих труднощів;
- невпевнені у собі (у 15%), який боїться нововведень, не має власної точки зору, з однаковою легкістю приймає протилежні рішення;
- прогресивний (у 42%), постійно шукає нові шляхи досягнення цілей організації, що володіє розвиненим почуттям нового, передового;
- одержимий (у 4%), «манією» якого є різноманітні зміни і перебудови, весь час щось міняє, не обтяжуючи себе глибоким попереднім розрахунком;
- інші типи (у 4%).

Отже, керівники можуть бути декількох типів, тому потрібна їх спеціальна підготовка до інновацій. Вироблення у них правильної позиції, відповідних якостей – важливе завдання науки і практики. Саме медіатор, знаючи особливості побудови моделі змін в колективі може знівелювати усі «гострі кути», допомогти вирішити усі проти-річ тощо.

Характер інновацій визначається рядом ознак, головними з яких є:

- види нововведень: матеріально-технічні, економічні, нормативно-правові; виховні, управлінські, кадрові (використання психодіагностики в професійному відборі і т.п.), психологічні (впровадження психологічної служби і т.д.). Багато нововведень є комплексними і зачіпають основні аспекти діяльності навчальних закладів;

- ступінь обов'язковості впровадження нового в практику (рекомендаційний чи обов'язковий, наказовий характер);
- хто ініціатор, суб'єкт нововведення;
- ступінь радикальності нововведення в порівнянні з існуючою практикою (чим радикальніші зміни, тим більше їм чиниться опір).

Фактори, що впливають на сприйняття нововведень, можна розділити на дві групи: об'єктивні, не залежні від співробітників, і суб'єктивні. До першої групи належать: закритість; ступінь регламентації; централізація управління; вік співробітників; період існування та ін. Друга група чинників пов'язана частіше за все з інноваційним потенціалом колективу.

Центром медіації ДНЗ «МВПУПТТ» виявлено головну перешкоду впровадження інновацій, особливо психолого-педагогічних – це надмірна регламентація діяльності. Часто психолого-педагогічні інновації широко не реалізуються на практиці, так як вони не передбачені тим чи іншим наказом або інструкцією.

Наприклад, інколи в училищі для роботи з учнями з девіантною поведінкою використовується психолого-педагогічний аутотренінг, але він так і не був впроваджений в широку практику. І, навпаки, регламентована нормативними документами робота Штабу профілактики, вважається формальним підходом до вирішення конфліктних ситуацій із сучасною молоддю. Отже, як спостерігаємо, значні труднощі виникають у зв'язку зі становленням і розвитком психологічної служби в ПТНЗ і на наш погляд медіація – це саме той сучасний та креативний підхід, що дозволить зняти з «черги денної» багато питань.

Пропонуємо розглянути один із етапів, що пов'язаний з виявленням проблемної ситуації і прийняттям рішення про впровадження у ПТНЗ нововведень. Сутність проблемної ситуації, що народжує інновацію, складає протиріччя між поставленими цілями, завданнями, очікуваннями і реальним станом справ. Таким чином, її виявлення починається з усвідомлення протиріч, розуміння того, що наявними силами, засобами і методами не можна досягти поставленої мети.

Для того, щоб подолати опір нововведенню, можна використувати такі прийоми психологічного впливу: запросити медіатора

узяти участь в нараді, на якій буде підтримана ідея про нововведення; звернутися до вчених з проханням про роз'яснення колективу суті інновації та її практичної значущості; повторно (неодноразово) запропонувати нововведення в зміненому вигляді; увявити нововведення як варіант ідей або вказівок керівника; заручитися підтримкою нововведення у авторитетних співробітників; спробувати вплинути на керівника за допомогою авторитетних для нього осіб.

Наступний етап пов'язаний з доведенням інформації про плановані до впровадження нововведення до колективу, активізації їх мотиваційної сфери і тут також допомога медіатора не буде зайвою.

Важливими формами попередження психологічних бар'єрів до нововведень є розвиток комунікативних якостей, творчого мислення за допомогою соціально-психологічних тренінгів, ділових ігор. Їхня суть полягає у програванні конкретних ситуацій або аналізі труднощів, які можуть виникнути при впровадженні нововведення, формуванні в учасників позитивної мотивації до інновацій.

На стадії безпосереднього впровадження нововведень важливо вибрати науково обґрунтовану стратегію – розтягнуту на тривалий період або швидку, радикальну.

Управління інноваційним процесом передбачає його контроль і корекцію. Контроль покладається на керівника і робочу комісію. При виявленні відхилень від програми інновацій аналізуються причини їх появи, вносяться необхідні корективи або в організацію управління даним процесом, або в професійно-психологічну підготовку співробітників, або в окремі елементи самого нововведення.

Таким чином, виходячи з аналізу проведеної в ДНЗ «МВПУПТ» роботи, можна зробити висновок, що створення в ПТНЗ дієвого центру медіації забезпечить належні умови та позитивну динаміку будь-яких інноваційних змін.

*Володимир Макаров,
директор ДНЗ «МВПУПТ»*

ПЕРСПЕКТИВИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ МЕДІАЦІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТУ ЗМІНИ МОДЕЛІ ПОПЕРЕДЖЕННЯ КОНФЛІКТІВ У НАВЧАЛЬНО-ВИРОБНИЧОМУ СЕРЕДОВИЩІ ПТНЗ ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Система професійно-технічних навчальних закладів області як частина освітнього середовища – це відкрита динамічна система, що складається з багаторівневими суспільними зв'язками, з тисячами як наявними так і прихованими взаємодіями та стосунками. Кожний учасник навчально-виробничого процесу ПТНЗ вибудовує тисячі варіантів комунікацій. Це стосунки з учнями, учнями групи, між учнями курсу, батьками, батьків з дітьми, які подорослішали, колегами, викладачами, майстрами виробничого навчання інше. Значний вплив на ці стосунки і на кожну окремо особистість впливає загострення соціально-політичної ситуації, наявність військових дій, впливають на зростання конфліктів та насильства як ззовні, так і в родинях, колективах, міжособистісних зв'язках. Тому, чи не щодня людина, учень-підліток, втягується в різнопланові конфліктні ситуації.

Найчастіше конфлікт в навчальному закладі, а це прояв нормально функціонуючої системи, не визнається як нормальне явище, що може сприяти виявленню проблемних «точок», оптимізувати процес взаємодії, надати можливість обом сторонам конфлікту зрозуміти один одного. Ефективне використання позитиву конфліктів залежить не тільки ставлення до явища, а також від способу його вирішення. А це найчастіше методики арбітражу, а інколи рішення адміністрації, громадськості, батьків.

Накопичений досвід, нові проблеми, напрацьовані практики, матеріали, форми роботи призвели до вміння розв'язувати конфлікти не насильницьким шляхом – і цей шлях - медіація.

Технологія, яка сьогодні базується на чотирьох основних принципах:

- нейтральність медіатора;
- добровільність;

- конфіденційність;
- рівноправність.

Шкільна медіація в Україні має певний досвід розвитку, запровадження як у роботі шкільних практичних психологів, служб порозуміння так і у вигляді нормативної документації, напруцювань Українського науково-методичного центру практичної психології і соціальної роботи НАПН України (директор В.Г Панок) та збірників методичних рекомендацій Міжнародного Жіночого Правозахисного центру «Ла Страда - Україна».

Але на сьогодні всього об'єму інформаційно-методичних напрацювань зовсім не вистачає для широкої популяризації методик медіації в системі професійно-технічної освіти, де основний контингент учнів – це підлітки та молодь, яка перебуває у складних життєвих умовах, має підвищений рівень конфліктності, не сформовані життєві навички, знаходиться у стані «кризи підліткового віку», адаптації до умов проживання у соціумі, на порозі дорослого життя.

За результатами діагностичних досліджень, які щороку проводяться практичними психологами ПТНЗ Дніпропетровської області (методика «Стрес-тест» близько 30% підлітків мають низький рівень стресу, що характеризується психоемоційним станом стресу, не дає можливість уникати суперечок, стримувати свій гнів, знаходити порозуміння.

48 % учнів мають напругу, страждають від стресу та характеризуються поганим емоційним станом, що в результаті призводить до низьких навчальних та виробничих досягнень.

Досвід першого медіатора, який запровадив цю методику в ДНЗ «Міжрегіональне вище професійне училище з поліграфії та інформаційних технологій» у 2015-2016 році серед учнів 1-го та 2-го курсу навчання, показав важливість та доцільність використання медіаційних методик у навально-виробничому процесі. Учні, що пройшли тренінги та інформаційно-просвітницькі заходи показали позитивні зрушення у поведінці, спілкуванні з однолітками, викладачами, батьками, їх поведінка стала більш критичною, виваженою відносно своєї особистості та поведінки оточуючих,

сформувалися усвідомлене поважне та доброзичливе ставлення до оточуючих, відкриттю позитивного світосприйняття та готовності вести ефективний та конструктивний діалог.

Маємо надію, що підготовка медіаторів з числа практичних психологів системи профтехосвіти сприятиме активізації розвитку особистості молоді ПТНЗ, зниження особистісних та деструктивних конфліктів з метою формування у випускників-молодих робітників сучасного бачення свого розвитку та розвитку світобудови.

Всім нам миру, креативності, нових знань!

*Піковець Людмила,
психолог, методист навчально-методичного центру
профтехосвіти у Дніпропетровській області*

**ІНФОРМАЦІЯ ПРО ПРОВЕДЕНІ ЗАХОДИ
у Дніпропетровській області**

**Державний навчальний заклад
«Міжрегіональне вище професійне училище з поліграфії та
інформаційних технологій»**

Медіатор – Казарінова Юлія Вікторівна

жовтень 2015 рік – лютий 2016 рік

№ з/п	Назва заходу	Місце проведення	Відмітки
1	Інформаційно-просвітницький виступ на педраді, тема: «Конфлікт, стилі поведінки в конфлікті. Технологія медіація та робота медіатора, його функції та ефективність медіації у вирішенні конфліктів»	Аудиторія № 7	Виконано
2	Інформаційно-просвітницький виступ на батьківських зборах, група № 2, Тема: «Конфлікт, стилі поведінки в конфлікті. Технологія медіація та робота медіатора, його функції та ефективність медіації у вирішенні конфліктів»	Аудиторія № 8	Виконано
3	Інформаційно-просвітницький виступ на батьківських зборах, група № 17, Тема: «Конфлікт, стилі поведінки в конфлікті. Технологія медіація та робота медіатора, його функції та ефективність медіації у вирішенні конфліктів»	Аудиторія № 7	Виконано
4	Тренінг «Привіт! Я- конфлікт», група № 6	Аудиторія № 8	Виконано
5	Тренінг «Привіт! Я- конфлікт», група № 19	Аудиторія № 1	Виконано
6	Тренінг «Привіт! Я- конфлікт», група № 2	Аудиторія № 8	Виконано
7	Тренінг «Привіт! Я- конфлікт», група № 3	Аудиторія № 10	Виконано
8	Медіація (майстер з учнем, група № 3)	Кабінет медіатора	Виконано

№ з/п	Назва заходу	Місце проведення	Відмітки
9	Коло тематичне, тема «Конфлікти – чи можливе ефективне вирішення?!», група № 17	Читальний зал	Виконано
10	Тренінг «Толерантність у конфлікті», група № 6	Аудиторія № 10	Виконано
11	Інформаційно-просвітницьке заняття з презентацією «Скажи ні насиллю!!», група № 2	Аудиторія № 8	Виконано
12	Інформаційно-просвітницьке заняття з презентацією «Скажи ні насиллю!!», група № 6	Аудиторія № 8	Виконано
13	Інформаційно-просвітницьке заняття з презентацією «Скажи ні насиллю!!», група № 17	Аудиторія № 10	Виконано
14	Медіація (учениці група № 6 тема – конфлікт на заняттях в училищі)	Кабінет медіатора	Виконано
15	Інформаційно-просвітницький виступ на педраді, тема: «Технологія медіація та робота медіатора, його функції та ефективність медіації у вирішенні конфліктів. Використання техніки Коло у класних годинах»	Аудиторія № 7	Виконано
16	Тренінг «Привіт! Я- конфлікт», група № 11	Аудиторія № 5	Виконано
17	Коло тематичне, тема «Конфлікти – чи можливе ефективне вирішення?!», група № 6	Читальний зал	Виконано
18	Коло тематичне, тема «Конфлікти – чи можливе ефективне вирішення?!», група № 14	Читальний зал	Виконано
19	Відкритий захід Інформаційно-просвітницьке заняття з презентацією «Скажи ні насиллю!!», група № 17	Аудиторія № 10	Виконано
20	Коло тематичне на тему «Я-миротворець!», група № 17	Аудиторія № 1	Виконано
21	Медіація (майстер в/н. група № 14 та учениця група № 14)	Кабінет медіатора	Виконано

№ з/п	Назва заходу	Місце проведення	Відмітки
22	Коло тематичне, тема «Конфлікти – чи можливе ефективне вирішення?!» група № 2	Читальний зал	Виконано
23	Інформаційно-просвітницьке заняття з презентацією «Скажи ні насиллю!», група № 3	Аудиторія № 8	Виконано
24	Медіація (учні гр. № 11, конфлікт внаслідок дівчини)	Кабінет медіатора	Виконано
25	Інформаційно-просвітницьке заняття з презентацією «Скажи ні насиллю!», група № 14	Аудиторія № 7	Виконано
26	Медіація (учень група № 6 та його мати)	Кабінет медіатора	Виконано
27	Коло тематичне, тема «Я- миротворець!», група № 6	Читальний зал	Виконано
28	Інформаційно-просвітницький виступ на батьківських зборах, група № 2, Тема: «Правила спілкування з підлітком та технологія медіації у сімейних конфліктах»	Аудиторія № 8	Виконано
29	Інформаційно-просвітницький виступ на батьківських зборах, група № 17, Тема: «Правила спілкування з підлітком та технологія медіації у сімейних конфліктах»	Аудиторія № 7	Виконано
30	Інформаційно-просвітницький виступ на батьківських зборах, група № 6, Тема: «Правила спілкування з підлітком та технологія медіації у сімейних конфліктах»	Аудиторія № 10	Виконано
31	Написання та зйомка відеоролику «Медіація- технологія рішення конфліктів у ПТНЗ»	Кабінет медіатора Аудиторія № 8	Виконано
32	Створення творчих робіт (плакати та календарі) та виставка найкращих робіт учнів	Аудиторія № 5 Читальний зал	Виконано
33	Медіація (учень група № 6 та його батьки)	Кабінет медіатора	Виконано
34	Обласний семінар психологів та соціальних педагогів	Читальний зал	Виконано

ДЕРЖАВНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МІЖРЕГІОНАЛЬНЕ ПРОФЕСІЙНЕ УЧИЛИЩЕ З ПОЛІГРАФІЇ ТА
ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ»

ПРОГРАМА ОБЛАСНОГО СЕМІНАРУ
«Ознайомлення з новими формами і методами вирішення
конфліктних ситуацій у молодіжному середовищі засобами
технології медіація»

17 лютого 2016 р.

Місце проведення: м. Дніпропетровськ, ДНЗ «Міжрегіональне професійне училище з поліграфії та інформаційних технологій»

Мета: ознайомлення та навчання практичних психологів системи ПТО новим методам ведення конструктивного конфлікту за допомогою таких технік як Коло примирення. Інформування про поняття медіації та функції медіатора, цілі його діяльності, принципів етики і процесу медіації як мирного вирішення конфліктів.

Цільова група: практичні психологи та соціальні педагоги ПТНЗ області.

Запрошений учасник: методист-психолог НМЦ ПТО Дніпропетровської області, Піковець Лариса Григорівна
Охоплення аудиторії: 20 осіб.

Завдання:

1. Надати інформації про базові знання з конфліктології, конфліктів, стилю поведінки в конфлікті, методі медіації.
2. Розширення знань про конструктивні методи вирішення конфліктів,
3. Ознайомлення з поняттям медіації та функціями медіатора, принципів діяльності, цілей і функцій у навчальному закладі,
4. Ознайомити з практикою впровадження медіації в ДНЗ «МВПУПТ»
5. Інформування та демонстрація нових методів вирішення конфліктів за допомогою техніки Коло (коло довіри, коло примирення).

План проведення семінару

№ з/п	Тема	Форма роботи	Час
1	Реєстрація учасників. Брейк-кава		10.30 – 11.00
2	Знайомство		11.00 – 11.20
3	Виявлення очікувань та сподівань від співпраці		11.20 – 11.40
4	Вступне слово медіатора про мету семінару, графіку і форм роботи		11:40-12:00
5	Колективне визначення поняття конфлікту, деструктивного і конструктивного видів конфлікту, обговорення моделей поведінки в конфліктній ситуації	Демонстрація картинок на тему «Конфлікти і їх підсумки» з подальшим обговоренням	12:00-12:20
6	Виконання креативного завдання: створення 2-ох груп з метою проведення конкурсу щодо творчого та лінгвістичного підбирання метафор на образів до слова «Співпраця»	Інформація тренера. Обговорення	12:25-13:15
7	Перерва на обід		13:15-14:00
8	Презентація «Медіація в навчальних закладах» і подальше обговорення проблеми	Візуальне спостереження, дискусія	14:00-14:30
9	Перегляд фільму про медіацію	Обговорення	14:30-15:00
10	Презентація на тему «Коло як інноваційна психологічна техніка»	Вивчення методики	15:00-15:15
11	Брейк-кава		15:15-15:30
12	Практичне проведення тематичного Круга на тему «Я та конфлікт?»	Практична вправа	15:30-16:15
13	Завершення семінару обговоренням і відповіддю учасників на питання «Що я нового отримав на семінарі? Що готовий і буду використовувати у своїй подальшій роботі?»	Вироблення резолюції, затвердження методичних рекомендацій	16:15-16:30

Список учасників обласного семінару

1. Білокобилка Анжеліка Віталіївна, ДЦППРКПА, пр. психолог.
2. Кравченко Дмитро Михайлович, ДВПУ, пр. психолог.
3. Миргородська Анна Сергіївна, ПТУ № 79, соц. педагог.
4. Павлова Олександра Олександрівна, НЦПО, пр. психолог.
5. Муха Альона Володимирівна, ПТУ – 88, викладач.
6. Попов Володимир Анісімович, ДПТНЗ «МПТУ», пр. психолог.
7. Зюкова Людмила Іванівна, ДЦПТО, пр. психолог.
8. Голубятнікова Оксана Григорівна, ТПГЛ, пр. психолог.
9. Шевчук Юлія Олександрівна, ДПЛ, пр. психолог.
10. Жулей Євгенія Вікторівна, ПТУ № 2, пр. психолог.
11. Шульц Алла Миколаївна, ДЦПТОТС, пр. психолог.
12. Кульбачко Ірина Анатоліївна, ВПУ № 17, пр. психолог.
13. Устинова Олена Миколаївна, ПТУ № 6, пр. психолог.
14. Ожеховська Ірина Василівна, ДРЦ ПТО, пр. психолог.
15. Денисова Анна Олександрівна, пр. психолог.
16. Маринич Олена Миколаївна, ДПЗЛ, пр. психолог.
17. Якименко Алла Михайлівна, ДВПУБ, пр. психолог.

ЗВІТ ПРО РОБОТУ

щодо створення відеоролику для популяризації мирного рішення конфліктів та медіації – «Медіація-інструмент вирішення конфліктів в молодіжному середовищі в ПТНЗ»

Дата: 15 лютого 2016 р.

Мета: просвіта та інформування учнів та суспільства про мирні рішення конфліктів та ефективність медіації як методу конструктивного вирішення конфліктів; популяризація медіації та роботи медіатора.

Цільова група: учні ДНЗ «МВПУПТ», суспільство, користувачі соціальних мереж.

Охоплення аудиторії: використання соціальних мереж та відео порталу YouTube.

Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=Iop8nU74C-I>.

Змістовна частина: З метою популяризації медіації як мирного рішення конфліктів учням було запропоновано створити аматорський відеоролик на тему використання методу медіації, процесу медіації, його ефективності у вирішенні конфліктів та попередження проявів насильства в суспільстві. За підсумками роботи та завдяки фінансовій підтримці Міжнародного жіночого правозахисного центру «Ла Страда Україна» переможці отримали призи, учні, які прийняли участь у створенні відеороликів також отримали винагороду – сертифікат учасника.

Написання сценарію та зйомка відеоролику:

Редколегія. Сценарій відеоролика був написаний учнями групи № 3, спеціальність «Оператор комп'ютерного набору; комп'ютерної верстки» у співтоваристві з майстрами виробничого навчання Василевою С.В., Завізіон Л.А. та практичним психологом, медіатором Казаріною Ю.В. Коригування сценарію та його доповнення проводила заступник директора з НМР Юденкова О.П. Зйомка проходила у навчальному корпусі ДНЗ «МВПУ ПТ», участь у якій взяли учні групи № 3. Активні учасники, які приймали найбільшу участь у написанні сценарію та у зйомці отримали нагороди – призи у вигляді навушників, чим остались дуже задоволені. Відеоролик був викладений на відеопорталі ДНЗ «МВПУПТ» – YouTube (режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=Iop8nU74C-I>) з метою популяризації медіації у навчальних закладах системи профтехосвіти.

**Список учнів групи № 3,
які прийняли участь у розробці та запису відеоролика**

1. Богдан Уляна Андріївна
2. Бондар Наталія Вікторівна
3. Василенко Євгенія Сергіївна
4. Гаркуша Юлія Володимирівна
5. Гресь Олена Андріївна
6. Єгоров Ігор Валерійович
7. Ігнатченко Ганна Сергіївна
8. Камашев Богдан Олександрович
9. Карчевський Ярослав Володимирович
10. Касаткіна Анастасія Сергіївна
11. Кратік Ілона Віталіївна
12. Криворог Тетяна Вячеславівна
13. Музиченко Іван Миколайович
14. Олешкевич Олександр Віталійович
15. Пелих Надія Станіславівна
16. Петровець Вікторія Андріївна
17. Пихаленко Вікторія Олегівна
18. Попуторовська Анастасія Володимирівна
19. Прядко Єлизавета Костянтинівна
20. Ромашко Оксана Юріївна
21. Рублевський Євген Олександрович
22. Сербененко Юлія Вадимівна
23. Стусь Дар'я Валеріївна
24. Сушко Анна Сергіївна
25. Тараканов Роман Олегович
26. Углік Дарина Дмитрівна
27. Цубера Юлія Іванівна
28. Шкуро Павло Васильович
29. Юрченко Тетяна Василівна